

اموات پایتخت به شرق می‌روند

ظرفیت تنها گورستان رسمی پایتخت تا پایان سال تکمیل می‌شود. معاون شهردار می‌گوید: «تکلیف گورستان جدید تهرانی‌ها مشخص شد.»
«ظرفیت بهشت زهرا تا ۱۰ ماه دیگر در قطعات جدید پر می‌شود و دیگر جای دفن نداریم»، این را مدیر عامل سازمان بهشت زهرا جواد تاجیک می‌گوید. بهشت زهرا تنها گورستان رسمی تهران است که دیگر امکان توسعه آن نیست. معاون خدمات شهری شهرداری تهران حسین نظری به خبرگزاری فارس می‌گوید که «مکان دومین گورستان پایتخت به وسعت ۴۰ هکتار در شرق تهران مشخص شده‌است.»

بهشت زهرا (ص) ۵۴ سال پیش در ۳۱۴ هکتار در جنوب شهر ساخته شد. در سال ۱۳۷۶ بخش شمالی به مساحت ۱۱۰ هکتار در سال ۱۳۸۷ بخش شرقی به مساحت ۱۶۰ هکتار خریداری و به آن اضافه شد. جمعیت تهران در سال ۱۳۹۶ (ساخت بهشت زهرا) سه میلیون نفر بود، اما در حال حاضر تهران بیش از ۹ میلیون جمعیت دارد و برای ۵۰سال آینده نیازمند ۷میلیون قبر است. در حال حاضر روزانه حدود ۱۸۰ فوتی به بهشت زهرا منتقل می‌شود که حدود ۵۰ نفر در قطعات جدید دفن می‌شوند؛ یعنی ۷۳ درصد متوفیان روزانه پیشاپیش جای خود را در بهشت زهرا تعیین کرده‌اند. سال‌هاست که وعده ساخت گورستان در حد یک لایحه مانده‌بود. به گفته مدیران شهری در چهار نقطه تهران ساخت گورستان قطعی است، اما فعلا در شرق زمینی تملک شده و منتظر تصویب نهایی است. در گورستان‌های جدید قبرهای یک طبقه هم واگذار می‌شود، اما شرایط قدری متفاوت است. بحران کمبود قبر به یک معضل عمومی در برخی از کشورها تبدیل شده‌است. در الجزایر که پهناورترین کشور عربی است این مشکل باعث بروز نگرانی برای مردم شده‌بود. در حالی که کارشناس مسائل شهری، رضاحمیدنیا می‌گوید: «بحران کمبود جا برای دفن اموات داریم و اگر گورستان جدید در شرق ساخته‌شود، در روزهای پنج‌شنبه و جمعه با یک طرف‌شدن جاده هراز مشکلات ترافیکی بیشتر می‌شود.» کارشناس مسائل ترافیکی حمید قاجاروند هم در این رابطه می‌گوید: «می‌توان با ایجاد دسترسی‌های مختلف ترافیک را توزیع کرد، چراکه اتوبان‌های زیادی در این محدوده وجود دارد.» کارشناس معتقدند باید تمرکززدایی از بهشت‌زهر(ص) برداشته‌شود، به گونه‌ای که در مواقع بروز زلزله یا بحران‌های دیگر آرامستان‌ها ظرفیت لازم را داشته‌باشند. همچنین می‌توان گورستان‌های محلی را در صورتی که باعث آلودگی محیط‌زیست نشوند، احیا کرد.

خبرگوشه

- بنابر مصوبه شورای شهر تهران، قیمت قبر رزوی در بهشت زهرا(ص) برای خانواده‌هایی که دارای متوفی هستند از ۳ میلیون و ۹۰۰ هزار تومان در سال ۱۴۰۲ به ۱۵ میلیون تومان در سال ۱۴۰۳ رسید.
- وزیر آموزش و پرورش با بیان اینکه ۷۰۰ مدرسه سمیاد در کشور وجود دارد، گفت: ۱۳۰ هزار دانش‌آموز در این مدارس تحصیل می‌کنند.
- معاون مرکز فناوری اطلاعات وزارت آموزش و پرورش گفت: ثبت‌نام دانش‌آموزان در مدارس مشروط به تأیید اطلاعات محل سکونت توسط والدین در سامانه ملی املاک و اسکان وزارت راه و شهرسازی به آدرس **amlak.mrud.ir** است.
- مدیرعامل سازمان مدیریت پسماند از درآمد ۳۰ میلیون تومانی مافیای زباله به ازای هر زباله‌گرد به صورت ماهانه خبر داد.
- دادستان تهران گفت: در سال‌روز میلاد با سعادت حضرت فاطمه معصومه (س) و آغاز دهه پر فضیلت کرامت، هشت نفر از محکومان مالی واجد شرایط که اکثر آنها مادر و سرپرست خانوار هستند با جذب کمک‌های انسان دوستانه، از زندانگاه‌های استان تهران آزاد شده و به آغوش خانواده بازگشتند.
- مدیر کل بهداشت، بیمه‌های اجتماعی و درمان کمیته امداد گفت: بیش از ۵۳ هزار مادر روستایی و عشایر تحت پوشش، مشمول طرح بیمه رایگان زنان دارای سه فرزند روستایی و عشایر هستند.
- اولین فردی که کلیه خودک اصلاح‌زنتیکی شده را دریافت کرده‌بود، حدود دو ماه بعد از پیوند جان باخت.
- رئیس سازمان غذا و دارو از داروهای IVIG و آلبومین به عنوان پرهزینه‌ترین داروهای بیمارستانی یاد کرد و گفت: این داروها کمبود ندارند اما به دلیل تجویز غیرمنطقی همواره احساس کمبود داریم.
- معاون حمایت و سلامت خانواده کمیته امداد امام‌خمینی (ره) استان تهران از معافیت بیش از ۳۵ هزار خانواده تحت حمایت از پرداخت هزینه قبوض آب، برق و گاز در سال ۱۴۰۲ خبر داد.
- برای غیبت غیرموجه در امتحانات نهایی نمره صفر لحاظ می‌شود و چنانچه دانش‌آموزی در امتحانات نهایی غیبت موجه داشته‌باشد، آن درس از درس‌های او حذف خواهد شد.

نگریده

رفع معضل گازهای همراه نفت

بایک دستاورد دانش‌بنیان

یک شرکت دانش‌بنیان توانسته نوعی راکتور برای جداسازی گازهای همراهنفت به روش جذب آمینی اختراع کند که این محصول سبب یوظرف‌شدن بزرگ‌ترین معضل گازهای همراهانفت شده‌است. وحیدرضا هونوی، مدیرعامل یک شرکت دانش‌بنیان زیرمجموعه شرکت طراحی وساختمان‌نفت و پژوهشگاه صنعت نفت اظهار داشت: این شرکت دانش‌بنیان در گام نخست توانست نوعی راکتور برای جداسازی گازهای همراه به‌روش جذب آمینی اختراع کند. خوشبختانه در پایان سال ۱۴۰۲ این راکتور از سوی پژوهشگاه صنعت نفت ارزیابی و تأیید شد. وی با بیان اینکه گازهای همراه، فشار بسیار پائینی داشته و برای جمع‌آوری و فرآوری به تجهیزاتی با ابعاد بزرگ نیاز دارند، تأکید کرد: این راکتور سانتریفیوژ قابلیت فرآوری گازهای همراه با فشار اتمسفر را دارد که سبب برطرف‌شدن بزرگ‌ترین معضل گازهای همراه نفت شده‌است.

دوشنبه ۲۴ اردیبهشت ۱۴۰۳ | ۴ دی‌الغده ۱۴۴۵

سرویس اجتماع | ۶۰۶۰۶۲۲۸۸۵

گزارش یک زهراچیدری

پیشگیری از مرگ سالانه ۱۵۰۰ کودک با ۲ واکسن جدید

رونمایی از سند رایگان شدن درمان کودکان زیر ۷سال در بیمارستان‌های دولتی

روز گذشته تزریق واکسیناسیون روتاوایروس و پنومو کوک در هفت استان کشور به طور رسمی آغاز شد. تزریق واکسن روتاوایروس سالانه از بستری بیش از ۵۰ هزار کودک ناشی از عفونت‌های باکتری ایمن بیماری جلوگیری می‌کند. این واکسن هزار و ۵۰۰ مرگ را کاهش می‌دهد، زیرا روتاوایروس شایع‌ترین عامل اسهال منجر به بستری کودکان زیر یکسال است و ۵۰ درصد بستری را تشکیل می‌دهد.

روز گذشته «پوش ملی کودک سالم» ایران سلامت» با محوریت رونمایی از سند رایگان شدن در مان کودکان زیر هفت سال و رونمایی از واکسن‌های پنومو کوک و روتاوایروس (به صورت ویدئو کنفرانس با پایلوت استان بوشهر)، با حضور

وزیر بهداشت کلید خورد. واکسن «روتاوایروس» از اسهال‌های شایع در کودکان پیشگیری می‌کند؛ این واکسن به صورت خوراکی مصرف می‌شود و در سه نوبت دو، چهار و شش ماهگی به کودکان‌ها در استان‌های خراسان، رضی، جنوبی، سیستان و بلوچستان، هرمزگان، بوشهر، خوزستان و ایلام برای کودکان تزریق می‌شود. «متافع واکسن‌های جدید حسین فرشیدی، معاون بهداشت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی هم در این مراسم با تأکید بر اینکه واکسن پنومو کوک می‌تواند منافع اقتصادی زیادی برای کشور داشته‌باشد، افزود: «تزریق واکسن روتاوایروس سالانه از بستری بیش از ۵۰ هزار کودک ناشی از عفونت‌های باکتری این مرگ و میر کودکان زیر پنج سال در سراسر جهان است، در حالی که امکان پیشگیری از مرگ و میر کودکان با واکسیناسیون وجود دارد. حالا با اضافه‌شدن دو واکسن روتاوایروس و پنومو کوک

اختلال درمان بیماران تالاسمی با هزینه ماهانه ۱۵ میلیون تومان

از مراکز ارائه‌دهنده خدمات درمانی دریافت می‌کرد و سپس دانشگاه‌های هر شهر مابه‌التفاوت هزینه‌ها و پرداختی بیمه‌ها را از محل نشاندار بیماران خاص به آن مراکز پرداخت می‌کرد، گفت: اما الان صندوق به جایی رسیده‌است که اعلام می‌کند بیمار به مراکز مربوطه ارائه‌دهنده خدمات درمانی اعم از دولتی یا خصوصی مراجعه کند و خود بیمار کل هزینه‌ها را پرداخت کند و سپس با فاکتورهای پرداختی به بیمه مراجعه کند و منتظر بماند که آیا بیمه سلامت هزینه‌های پرداختی آن بیمار را جبران کند یا خیر! یونس عرب با انتقاد از نحوه محاسبه میزان هزینه‌کرد بیمه سلامت در صندوق بیماران خاص و صعب‌العلاج گفت: طبق اعلام مسئولان

دوشنبه ۲۴ اردیبهشت ۱۴۰۳ | ۴ دی‌الغده ۱۴۴۵

سرویس اجتماع | ۶۰۶۰۶۲۲۸۸۵

گزارش یک زهراچیدری

پیشگیری از مرگ سالانه ۱۵۰۰ کودک با ۲ واکسن جدید

رونمایی از سند رایگان شدن درمان کودکان زیر ۷سال در بیمارستان‌های دولتی

کودکان تزریق شد و تا قبل از تابستان امسال همه شهرها درگیر این واکسیناسیون می‌شوند. معاون بهداشت وزارت بهداشت افزود: «واکسن تزریقی پنومو کوک در یک نوبت در سننین دو و چهار ماهگی و ۱۲ سال و واکسن خوراکی روتاوایروس در سه نوبت سننین دو، چهار و شش سالگی تزریق می‌شود. امروزه ایران در زمره کشورهای قرار دارد که تا قبل از سال ۲۰۰۰ میلادی موفق به حذف کزاز در نوزادان شد و سالانه از مرگ ۷۵۰ هزار مرگ نوزاد جلوگیری کرد.» فرشیدی با بیان اینکه سرخک و سرخجه نیز در مرحله حذف قرار داد، گفت: «یران با پوشش ۹۵ درصد واکسیناسیون الگوی خوب در میان کشورها است و در بیماری کرونا نیز با تأمین واکسن با راکرد ۹ میلیون تزریق در یک روز داشتیم.»

به گفته فرشیدی ایران جزو سه کشور پیشرو منطقه در دستیابی به هدف حذف سرخک و سرخجه بوده و در سالیان گذشته بیش از ۱۵۰ هزار نفر به این بیماری مبتلا شده‌اند.

وی تأکید کرد: «برنامه توسعه ایمن‌سازی واکسیناسیون در ایران به ۴۰ سالگی رسیده‌است.»

رونمایی از سند درمان رایگان کودکان
در این مراسم همچنین از سند رایگان شدن کودکان زیر هفت سال در بیمارستان‌های دولتی رونمایی شد.

کشور گفت: «روزهای پایانی سال گذشته، تزریق پایلوت واکسن پنومو کوک در «پندر خمیر» را به صورت پایلوت اجرا کردیم. در حال حاضر، واکسن پنومو کوک در هفت استان و ۱۹ دانشگاه و دانشکده علوم پزشکی تزریق می‌شود.»

فرشیدی درباره تزریق واکسن روتاوایروس گفت: «واکسن روتاوایروس را به صورت پایلوت در دو استان جنوبی بر مبنای میزان شیوع پنومو کوک آغاز کردیم. تزریق واکسن روتاوایروس تا پیش از فصل تابستان در تمام کشور اجرا می‌شود.» وی با اشاره به تأمین واکسن روتاوایروس از خارج، بر توان ایران در زمینه تولید داخلی این واکسن تأکید کرد و گفت: «واکسن پنومو کوک نیز از رش اقتصادی زیادی در حوزه سلامت دارد، و عمده کشورها از جمله کشورهای همسایه اقدام به تزریق آن می‌کنند.»

به گفته فرشیدی، سال گذشته این واکسن‌ها به صورت آزمایشی در استان‌های جنوبی برای

«متافع واکسن‌های جدید

حسین فرشیدی، معاون بهداشت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی هم در این مراسم با تأکید بر اینکه واکسن پنومو کوک می‌تواند منافع اقتصادی زیادی برای کشور داشته‌باشد، افزود: «تزریق واکسن روتاوایروس سالانه از بستری بیش از ۵۰ هزار کودک ناشی از عفونت‌های باکتری این مرگ و میر کودکان زیر پنج سال در سراسر جهان است، در حالی که امکان پیشگیری از مرگ و میر کودکان با واکسیناسیون وجود دارد. حالا با اضافه‌شدن دو واکسن روتاوایروس و پنومو کوک

اختلال درمان بیماران تالاسمی با هزینه ماهانه ۱۵ میلیون تومان

در سال گذشته برای پوشش ۱۰۷ گروه بیماری به صندوق ۷ هزار میلیارد تومان اعتبار تخصیص داده‌اند، اما این در صورتی است که فقط دو گروه بیماری تالاسمی‌ها با حدود ۲۰ هزار بیمار تحت پوشش و بیماران دارای بیماری اس ام با تعداد ۱۰۰ هزار بیمار در کشور با احتساب پرداخت ۵۰میلیون تومان هزینه درمانی به هر بیمار حدود ۶ هزار میلیارد تومان از منابع صندوق هزینه همین دو نوع بیماری خواهد شد و با این حساب و کتاب برای بقیه ۱۰۵ گروه بیماری که بعضی از آنها مثل بیماران مبتلا به دیابت یا ۲ میلیون مبتلا در سراسر کشور که اصلا بیماری خاص محسوب نمی‌شوند، بودجه‌ای برای پرداخت هزینه باقی نخواهد ماند.

رئیس انجمن تالاسمی ایران گفت: زمانی که هزینه ویزیت یک پزشک متخصص خون به ۴۵۰ هزار تومان رسیده یا هزینه آزمایش دوره‌ای بیماران خاص به چندین میلیون تومان رسیده، دیگر بیماران جرئت نمی‌کنند به واحدهای درمانی مراجعه کنند و درمان خود را به عقب و عقب‌تر می‌اندازند.

عرب تصریح کرد: در حال حاضر هزینه هر بیمار تالاسمی به ۱۵ میلیون تومان در هر ماه رسیده‌است و ۹۵ درصد بیماران ما توان پرداخت این هزینه را ندارند و همین موضوع ممکن است باعث ایجاد اختلال در درمان آنها شود.

رئیس انجمن تالاسمی ایران افزود: الان به این نقطه رسیده‌ایم که فقط آن بیمارانی که از تمکن مالی برخوردارند توان پرداخت هزینه‌های درمانی خود را دارند.

همچنین یونس عرب با انتقاد از برخورد بنیاد امور بیماری‌های خاص با بیماران خاص گفت: بنیاد امور بیماری‌های خاص که در ابتدا با هدف خدمت‌رسانی به بیماران خاص سراسر کشور خد شده بود الان به بنیاد حمایت از بیماری دیابت (بیماری عام) مبدل شده‌است و مراکز خدمت‌رسانی خود به بیماران خاص را در اختیار بیماران دیابتی گذاشته‌است.

حجت‌الاسلام حسین ایزدی / پژوهشگر مسائل دینی

تقویت و ارتقای

جامعه مؤمنین و دختران محجبه

باید نگاه دقیقی به صحنه، صف آرای‌ها و نقاط قوت و ضعف خود داشته باشیم. جامعه همواره با محوریت «واحد کنشگر و فعال اصلی مؤمن به یک هدف» است که پیش می‌رود و دیگر اقتشار اجتماعی را با خود همراه می‌کند.

اگر این هسته اولیه که از آن به «هسته سخت» یاد می‌کنیم آسیب ببیند، نظام اجتماعی از هم می‌پاشند. جامعه مذهبی و مؤمن به عنوان عنصر پشیران اجتماع باید از چنان قوت و استحکام و قدرتی برخوردار باشد که علاوه بر تأمین نیاز خود جامعه را نیز با خود همراه کند و از عقبه‌های تاریخی عبور دهد.

مسئله‌نیجاست که گسترش حملات رسانه‌ای شناختی، فکری، اجتماعی و تصویرسازی‌های کاذب از کنون و آینده جامعه موجب شده‌است بخشی از جامعه مذهبی دچار تردید، تزلزل و حتی گاه توقف و عقبگرد شوند. اگر تمام هم و غم ما جذب طرف مقابل و طیف خاکستری و مخالف باشد و این توجه موجب غفلت از جامعه خودی گردد، دچار یک خسران بزرگ خواهیم شد.

با توجه به این مقدمه باید به راهبردی که آن را راهبرد «فوانسکوم و اهلیکم»، نام می‌گذاریم توجه کنیم. انفس ما جامعه و برادران دینی و مؤمن ما هستند. تمرکز لازم برای حفظ و حراست و ارتقای این جبهه در شرایط فعلی ضروری است. بسیاری از مذهبپون و انقلابی‌ها با دیدن صحنه‌های کشف حجاب احساس می‌کنند انقلاب به پایان رسیده‌است.

برخی در هجمه سنگین شهادت به تردید و شک افتاده‌اند. از این روی باید برای این نقطه از صحنه وقت کافی گذاشت. امام جمعه که نقش راهبر مطلق و رهبر در منطقه خود را دارد با لحاظ اولویت توجه خود را به این نقطه معطوف می‌دارد.

زایوه دیگر بحث در نسبت به جامعه مؤمنین از تقای این طیف از مخاطبان است. مسئله حجاب امروز ظرفیتی را پدیدآورده‌است تا از رهگذر آن بتوانیم به کاستی‌های خود بیشتر فکر کنیم و درصدد ارتقای این باشیم. این مقطع زمانی می‌تواند زمینه‌ای برای بازسازی جامعه انقلابی و رشد اجتماعی و فکری آن از زوایای گوناگون باشد. پس اقدامات ما باید با رویکرد ارتقای جبهه مؤمنین سامان یابد.

از سوی دیگر دختران محجبه امروز به نوعی در خط مقدم مبارزه با کشف حجاب ایستاده‌اند؛ دخترانی که با حجاب خود تنگه احد حجاب را حفظ می‌کنند، نمی‌گذارند سنگر حجاب سقوط کند؛ دخترانی که اجازه نمی‌دهند چهره شهر از نماد دینی حجاب خالی و عاری شود، اما این دختران باید دیده‌شوند، حمایت و تقویت شوند تا بتوانند خطر را نگه دارند. فشار اجتماعی موجود سبب می‌شود دختر نوجوان مذهبی دچار یأس یا سرخوردگی شود. عزم او فرو کاهد و به سختی پای حجاب خود بایستد. گمان کند که او در اقلیت است و این در اقلیت بودن فشار روحی فراوانی بر وی تحمیل کند. در چنین وضعیتی ممکن است جمعی از جامعه مذهبی را تحت فشار اجتماعی از دست خواهیم داد.

در چنین فضای باید تقویت جامعه دختران محجبه را به عنوان یک سیاست به رسمیت شناخت. این اقدام را ذیل برخی از راهکارها می‌توان پیگیری کرد.

الته باید توجه داشت جامعه محجبه شامل طیف‌های مختلفی است که اتفاقاً باید به سه آن توجه داشت. اینجامدان نشان دادن قدرت دین و انقلاب است. هر کسی را که می‌توانست حجاب کشف کند و نکرده‌ولو شل حجاب است، باید مخاطب این راهبرد دید.

برنامه متناسب با طیف مخاطب تعیین می‌شود؛ تازه به تکلیف رسیده‌ها، دختران نوجوان، دختران دانشجو، مادران، طیف‌های شل حجاب. ابعاد رشد، مراحل رشد، طراحی روابط، طراحی شیوه بروز اجتماعی و گستره اقدامات از مواردی است که در برنامه‌ریزی باید مورد توجه باشد.

دانشگاه

جذب ۳۲۰ هزار دانشجوی بین‌المللی در برنامه ۵ساله

یکی از برنامه‌های هفتم توسعه، جذب ۳۲۰ هزار دانشجوی بین‌الملل در یک برنامه سه ساله است. هاشم داداش‌پور، معاون وزیر علوم، تحقیقات و فناوری گفت: یکی از برنامه‌های هفتم توسعه، جذب ۳۲۰ هزار دانشجوی بین‌الملل در یک برنامه پنج ساله است. هاشم داداش‌پور افزود: الزامات جذب دانشجویان بین‌المللی در سطح ملی و سطح دانشگاهی سیاستگذاری شد و باید بتوانیم برای ایران جذابیت‌های بین‌المللی ایجاد کنیم تا شاهد جذب دانشجویان بین‌الملل باشیم. برای تحقق این هدف، برنامه‌های راهبردی تهیه کردیم تا مسیر را برای جذب دانشجویان بین‌المللی به عنوان یکی از راه‌های رسیدن به مرجعیت علمی هموار کنیم. معاون وزیر علوم گفت: جذب و تحصیل دانشجوی بین‌المللی در ایران از دو جهت قابل توجه و بررسی است؛ اولاً از جهت ورود در رقابت جاری جذب دانشجوی بین‌المللی و دوم برای سیاست راهبردی تحقّق مرجمیت علمی و تأمین منافع کوتاه‌مدت و بلندمدت جذب دانشجوی بین‌المللی است. وی ادامه داد: بسیار روشن است در شرایطی که ایران دارای آموزش عالی و دانشگاه‌هایی بر خوردار از مزیت در سطح بین‌المللی است باید با توجه به اهداف و سیاست‌های راهبردی خود وارد عرصه رقابت و تلاش برای جذب دانشجوی بین‌المللی شود.

سنگ

۳۳۰ هزار شغل با ۵۵۰ هزار میلیارد تومان گردش مالی دانش‌بنیان

گردش مالی شرکت‌های دانش‌بنیان به ۵۵۰ هزار میلیارد تومان با ۳۳۰ هزار نفر اشتغال رسیده‌است. جواد مشایخ، معاون توسعه اقتصاد دانش‌بنیان معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست جمهوری گفت: اقتصاد دانش بنیان بنا دارد دستاوردهای علمی جمهوری اسلامی را در فرقه‌های مردم‌شمان دهد و به همین دلیل باید تلاش کنیم اثرگذاری تلاش‌های متخصصان و پژوهشگران دیده شود.

وی تصریح کرد: دانش‌بنیان‌ها که تاکنون تعداد آنها به ۱۰ هزار شرکت رسیده‌است باید شاخص‌های رشد اقتصادی کشور را تغییر اساسی دهند. کم‌کم گردش مالی آنها به ۵۵۰ هزار میلیارد تومان با ۳۳۰ هزار نفر اشتغال رسیده‌است و بارقه‌های امید بخشی در استفاده شستا از ظرفیت‌های دانش بنیان‌ها و تولیدات بار اول مشهود است.